

Ши Сјаоху^[1]

Извршни декан Факултета за
међународне односе на Универзитету
за међународне студије у Пекингу
Пекинг (НР Кина)

УДК 329(510)

327(510)

Стручни рад

Примљен 09. 06. 2021.

Прихваћен 21. 06. 2021.

doi: 10.5937/napredak2-32684

Политичка партијска дипломатија с кинеским карактеристикама током седам деценија од оснивања НР Кине: иновације у теорији и пракси

Сажетак: Приликом оснивања Народне Републике Кине, КП Кине се нашла у сложеној међународној ситуацији, имајући пред собом тешке развојне задатке. КП Кине је одувек доследно промовисала размену искустава у међународним односима у процесу наслеђа и развоја. Остварила је велики успех у пракси теоријских иновација када је реч о партијској демократији с кинеским карактеристикама, што је знатно допринело главним циљевима Партије и народа, као и целокупној стратегији државне дипломатије. На почетку нове историјске фазе неопходно је сумирати искуство у практичним и теоријским иновацијама у изградњи партијске демократије с кинеским карактеристикама. Такође, веома је значајно откривање основне логике и принципа те демократије. Све то би повећало важност и дало знатан практични допринос промовисању позитивне интеракције између праксе и теорије партијске дипломатије.

Кључне речи: партијска дипломатија са кинеским карактеристикама; иновације у теорији и пракси; историјски допринос

Од оснивања Народне Републике Кине комуникација између КП Кине као владајуће партије и политичких партија у иностранству очекивано је прерасла у политичку партијску дипломатију. Током последњих 70 година, градећи политичку партијску дипломатију с кинеским карактеристикама, НР Кина је у потпуности схватила историјску мисију, улогу и изградила ставове, трудећи се да истражује

у пракси, оствари побољшања сагледавајући искуства, прилагођава се и уноси иновације, те тежи сублимацији теорије. Темељно истраживање иновација у теорији и пракси политичке партијске дипломатије с кинеским карактеристикама, као и њиховог садејства, пресудно је за планирање даљег развоја и откривање нових могућности за политичку партијску дипломатију у новом добу.

---

[1] shixiaohu@bisu.edu.cn

Велики успеси у пракси: историјска перспектива

Током последњих 70 година КП Кине, као владајућа партија у социјалистичкој земљи, захваљујући својој сталожности, широкогрудости и међународној визији, у потпуности је схватила ситуацију у свету и задатке различитих историјских периода. Ослањајући се на дипломатску стратегију водеће земље с кинеским карактеристикама, КП Кине је осмислила политичку партијску дипломатију из целокупне дугорочне перспективе, трудећи се да је развија у складу са историјском логиком и савременим трендовима. Исто тако, КП Кине је остварила три велика успеха у политичкој партијској дипломатији и постепено створила данашње окружење за политичку партијску дипломатију.

Прво, братски односи између КП Кине и осталих комунистичких партија, као и радничких партија из других земаља, постепено су прерасли у потпуно етаблиране односе. Након оснивања НР Кине, Комунистичка партија је одлучила да се приклони социјалистичком блоку са Совјетским Савезом на челу, у контексту међународних околности тога доба. Шездесетих и седамдесетих година 20. века КП Кине се суочила с препрекама у односима с комунистичким партијама појединих земаља и са упадљиво смањеним бројем политичких партија које су биле спремне да комуницирају са њом. Од Трећег пленума 11. заседања Централног комитета, КП Кине је стално унапређивала своје ставове и постепено покушавала да у пракси нормализује односе с комунистичким и радничким партијама из других земаља.

Успела је да обнови односе с комунистичким партијама из Европе, Западне Азије, Северне Африке и Латинске Америке, те да постепено унапреди односе са комунистичким партијама појединих земаља Југоисточне Азије. Након пада Совјетског Савеза и промена које су уследиле у Источној Европи, КП Кине је убрзо успоставила контакт и одржала нормалну комуникацију са новоосованим комунистичким партијама и преименованим левичарским партијама бивших источноевропских земаља. Данас, у партијским односима с прогресивним снагама, тј. комунистичким и радничким партијама, КП Кине даје приоритет доследностима или међусобним сличностима карактера, идеја и циљева, трудећи се да повећа усаглашеност, као и да у пракси нагласи очување безбедности националних интереса.

Друго, КП Кине је започела успостављање пријатељских односа са легитимним политичким странкама свих земаља, уместо да ограничи свој ангажман само на комунистичке или радничке странке. Током вишегодишњег периода од свог оснивања, КП Кине је била само спорадично у контакту са социјалистичким партијама земаља у развоју. Али упоредо с развојем међународне ситуације, ова партија је од 1977. почела да успоставља контакт са националним демократским партијама. Од 1981. КП Кине је постепено проширила своју комуникацију и сарадњу са социјалистичким партијама развијених земаља, успоставивши везе пре свега са социјалистичком партијом Француске. Од почетка 21. века КП Кине је такође остварила односе с разним новооснованим политичким партијама у Европи у складу с променама у партијским по-

Ши Сјаоу

Политичка партијска дипломатија с кинеским карактеристикама током седам деценија од оснивања НР Кине: иновације у теорији и пракси

литикама у иностранству. Тако, КП Кине често контактира са више од 600 политичких партија и организација из преко 160 држава. Уобличено је свестрано, широко и вишеслојно окружење за политичку партијску дипломатију. КП Кине сада има проширен „круг пријатеља“, који обухвата политичке партије у оквиру влада, државних институција и организација цивилног друштва, али и ван њих.

Треће, КП Кине сада придаје подједнак значај билатералним и мултилатералним односима. После оснивања НР Кине, поучена искуством управо расформиране Треће интернационале, КП Кине се није придружила Обавештајном бироу Комунистичко-радничке партије коју је предводио Совјетски Савез. У то време у спољнополитичким односима доминирали су билатерални односи. Средином осамдесетих година прошлог века КП Кине је почела да успоставља контакт са Социјалистичком интернационалом и започела процес изградње мултилатералних односа с политичким партијама. По завршетку хладног рата КП Кине је постепено проширивала контакте с регионалним и међународним политичким партијама и организацијама. Средином осамдесетих такође је почела да се повезује с политичким партијама десног крила у Европи. У 21. веку КП Кине одржава редовне контакте с Партијом европских социјалиста, Европском народном партијом, Партијом европске левице, Европском партијом зелених, Сталном конференцијом политичких партија Латинске Америке и Кариба, Форумом Сао Паоло и Саветом политичких партија Африке. Од 2017. године КП Кине води дијалог с политичким странка-

ма широм света: састанак на тему дијалога на највишем нивоу одржан је у Бејџингу, па је и овај контакт постепено институционализован.

Иновације у теорији: историјски развој

КП Кине је одувек придавала велики значај развоју теорије и стално је продубљивала теоријско истраживање контаката с иностраним политичким партијама. Пре оснивања НР Кине, КП Кине је, кроз комуникацију и везе с Комунистичком партијом Совјетског Савеза и Комунистичком интернационалом, формирала иницијална схватања и принципе за поступање у односима с братским партијама.

По оснивању НР Кине, Комунистичка партија увела је водеће принципе за поступање у политичкој партијској дипломатији, која се одликује независношћу, потпуном једнакошћу, узајамним поштовањем и немешањем у унутрашњу политику других земаља, као тековинама периода револуционарне борбе. Наглашава се да свака политичка партија има право да одлучује о сопственим питањима и противи се аутоматском преузимању искустава других земаља. Залаже се за једнакост свих политичких партија без обзира на то да ли имају велики или мали утицај. Захтева се да политичке партије различитог карактера негују узајамну толеранцију, траже заједничке особине, задржавајући истовремено право на разлике, те да сарађују не мешајући се у туђу унутрашњу политику. Захтева се и вођење рачуна о значају пролетерског интернационализма и међународне сарадње, као и отпор кршењу

легитимних права и интереса других политичких партија у корист искључивих интереса једне земље или партије.

Од Трећег пленума 11. заседања Централног комитета, КП Кине је искористила снагу историјског развоја и почела да сарађује с радничким партијама широм света како би изградила нови тип партијских односа, чије су особине самосталност, потпуна једнакост, узајамно поштовање и немешање у унутрашњу политику других, чиме се доприноси учвршћивању и одржавању међупартијских и међудржавних односа. Исто тако, КП Кине је поставила важне водеће принципе за главна теоријска и практична питања, укључујући и начин третирања историјског наслеђа у међупартијским односима, начин превазилажења идеолошких разлога, начин правилног поступања у међупартијским и међудржавним односима. На почетку 21. века КП Кине је дала смернице за свој међународни рад на смени векова, указујући на правце унапређивања политичке партијске дипломатије. На тој основи је КП Кине постепено објаснила свој став о политичкој партијској дипломатији, која представља не само незаобилазни фронт партијског деловања већ је и значајна компонента целокупне дипломатије Кине. У контексту развоја ситуације, КП Кине је указала на то да треба тежити политичкој партијској дипломатији као важном каналу за развој односа Кине са иностранством, као битном прозору за истицање доброг међународног имиџа Партије, као важној платформи помоћу које ће функционери посматрати и проучавати свет,

али и важном каналу за извлачење поука из туђих искустава да би се Централном комитету олакшало доношење одлука.

Од 18. националног конгреса КП Кине на којем је представљена замисао Си Ђинпинга о социјализму с кинеским карактеристикама за ново доба, као и његова замисао дипломатије, политичка партијска дипломатија ушла је у нову фазу развоја теорије. Си Ђинпинг лично учествује у усмеравању међународног рада КП Кине, утврђујући опште захтеве за фокусом на политичким партијама, њиховом истраживању, повезивању и имиџу. Он сматра да политичке партије из разних земаља треба да повећају узајамно поверење, учврсте комуникацију и координацију како би изградиле нови тип међупартијских односа, тражећи заједничке основе и истовремено задржавајући право на разлике, узајамно поштовање и заједничко учење засноване на новом типу међународних односа, као и да би се изградила мрежа за размену искустава и сарадње политичких партија у разним облицима и на разним нивоима. Си Ђинпинг јасно ставља до знања да КП Кине никада неће „увозити“ стране моделе нити „извозити“ кинески модел, а камоли тражити од других земаља да „пресликају“ кинеску праксу. Осим тога, КП Кине прати промене ситуације и предлаже увођење тројног плана, којим се комбинују политичка партијска дипломатија и дипломатија цивилног друштва, као и механизам са „великом синергијом“ за политичку партијску дипломатију како би се дао још већи допринос целокупној националној дипломатији.

Иновације у теорији: главне карактеристике

Пре свега, КП Кине је наследила и развила марксистички модел међупартијских односа. Након оснивања Народне Републике Кине, КП Кине је креативно спојила основне принципе марксистичког модела међупартијских односа са ситуацијом у самој Кини и у КП Кине, залажући се за једнакост и узајамно поштовање. Супротставила се неприхватљивим односима између „надмоћне партије“ и „подређене партије“ у међународном комунистичком покрету, наглашавајући принципе независности и немешања у унутрашње послове партија других земаља. Исто тако, КП Кине је домишљато обогатила и унапредила марксистички модел међупартијских односа у контексту измењене међународне ситуације и кључних тема конкретног периода, дајући том моделу модерно и научно опредељење. КП Кине је нарочито довела у питање идеолошке стереотипе, повећавајући разноликост својих веза, предлажући принципе потпуне једнакости, узајамног поштовања и заједничких основа, а задржавајући право на разлике у својом контакту са свим легитимним политичким партијама како би могла што боље да поступа у међупартијским односима.

Друго, КП Кине у великој мери одговара на захтеве одређеног доба. У различитим историјским периодима КП Кине је увек правилно схватала кретања, односно трендове у свету, стално обогаћујући конотацију политичке партијске дипломатије у складу с развојем и променама околности, спроводећи

Ши Сјаоху

Политичка партијска дипломатија с кинеским карактеристикама током седам деценија од оснивања НР Кине: иновације у теорији и пракси

праксу политичке партијске дипломатије и остварујући добре резултате. Од избијања међународне финансијске кризе 2008. године, на основу заједничких напора ка развоју и бољем управљању, као и савременом тренду да земље у развоју генерално „гледају ка Истоку“, КП Кине је поклонила већу пажњу комуникацији и узајамном учењу, унапређујући на тај начин размену искустава и мишљења о вођењу партије и државе како би повећала руководећу способност политичких партија других земаља. Од 18. националног конгреса КП Кине, политичка партијска дипломатија чврсто делује са циљем одржавања политичког интегритета, размишљања у оквиру шире слике, праћења лидерског језгра и даљег усклађивања са централним вођством Партије, уз пуно поверење у правац, теорију, систем и културу социјализма с кинеским карактеристикама и истовремено подржавање ауторитета генералног секретара Си Ђинпинга и Централног комитета КП Кине. Руководећи се Ђинпинговом идејом о дипломатији, стално се траже нове могућности и остварују нова достигнућа.

Треће, врховни вођа партије одувек је уводио иновације у теорију. Врховне вође политичких партија увек су најважнији практичари и промотери политичке партијске дипломатије јер не само да учествују у политичкој партијској дипломатији и управљају њоме већ и предводе теоријске иновације. Врховне вође КП Кине одлично сумирају искуство и научене лекције политичке партијске дипломатије на историјској прекретници ради унапређења теорије; пра-

вилно доносе нови план политичке партијске дипломатије зато што разумеју промене које доноси време и учвршћују врхунску замисао дипломатије; савршено се баве реалним проблемима како би реаговали на забринутост међународне заједнице и побољшали међународну представу о КП Кине. Од 18. националног конгреса КП Кине Си Ђинпинг придаје огроман значај теоријским иновацијама о политичкој партијској дипломатији, па је предложио теорију овог типа дипломатије с препознатљивим особинама савременог доба и кинеским карактеристикама, пружајући теоријску подршку политичкој партијској дипломатији како би она што боље служила кинеској мудрости и решењима. Године 2017. Си Ђинпинг је у свом обраћању на уводној седници састанка КП Кине на највишем нивоу посвећеном дијалогу са светским политичким партијама навео конотације заједнице са заједничком будућношћу за човечанство, као и начин на који је треба изградити. Он заступа мишљење да, руководећи се новим типом међудржавних односа, треба изградити нови тип међупартијских односа, који се одликују тражењем заједничких основа, уз истовремено задржавање права на разлике, узајамно поштовање и учење, чиме се најављује нова фаза политичке партијске дипломатије за ново доба.

Четврто, практичне и теоријске иновације међусобно се допуњавају. Током последњих 70 година, КП Кине је у процесу унапређивања политичке партијске дипломатије стално била усмерена на циљеве, процесе и проблеме, подржавајући праве перспективе о историји, широј слици и сопственој улози. КП Кине је увек

одлично сумирала искуство и научене лекције, те схватала развојне трендове са историјског становишта, залажући се на тај начин за одрживи развој политичке партијске дипломатије. У разним историјским периодима КП Кине је доследно истраживала правила развоја политичке партијске дипломатије, сумирајући корисна искуства и међупартијске односе, спроводећи сопствено иновирање и побољшање и тежећи сублимацији теорије. Садејство иновација у пракси и теорији довело је до још ширег пута политичке партијске дипломатије с кинеским карактеристикама и светлом будућношћу.

Иновације у теорији: важан историјски допринос

Пре свега, реч је о стварању повољног међународног окружења и очувању националног суверенитета, безбедности и развојних интереса. Када је 1. октобра 1949. године КП Кине ступила на власт, поставила је себи историјски задатак да ће стремити срећи кинеског народа и обнови кинеске нације. Упркос нестабилној међународној ситуацији с наглим и збуњујућим променама, као и компликованим односима између водећих земаља, КП Кине је морала да нађе велики број блиских пријатеља да уложи огромне напоре у отварање нове перспективе међународних односа и створи повољно спољашње окружење. Када је спољнополитичка активност Кине била на најнижем нивоу, политичка партијска дипломатија је успостављањем контаката с политичарима и вођама великих и кључних земаља успела да прошири обим спољнополитичких односа и да постепено утиче на преокрет у спољашњем ок-

Ши Сјаоу

Политичка партијска дипломатија с кинеским карактеристикама током седам деценија од оснивања НР Кине: иновације у теорији и пракси

ружењу. У релативно повољном међународном окружењу КП Кине је морала да консолидује своје темеље, настави ширење свог глобалног „круга пријатеља“ и допринесе учвршћивању и увећавању важних стратешких прилика Кине. Од почетка 21. века, бавећи се питањима од највећег значаја, као што су она у вези са Тајваном, Тибетом и Синђаном, нуклеарним наоружањем Северне Кореје, реформом Савета безбедности УН, ситуацијом у Јужнокинеском мору и трговинским неслагањима између Кине и САД, политичка партијска дипломатија је такође искористила своје предности јер је у њеној суштини брига о људима. Оваква дипломатија може да примени напредне методе током читавог процеса, штитећи истински на тај начин националне интересе.

На другом месту је превазилажење идеолошких разлика ради постизања снажног развоја међународних односа. Приликом оснивања НР Кине, под утицајем строгог идеолошког менталитета, КП Кине је тежила да утврди да ли је боље имати блиске односе с неком земљом или се удаљити од ње на основу државног уређења те земље и природе политичке партије. Оваква самоограничења била су неопходна у одређеном историјском периоду, али су исто тако имала и негативне последице. С развојем међународне ситуације и интеграцијом Кине у светске токове, КП Кине је постепено потиснула утицај идеологија у остваривању спољнополитичких контаката, повећавајући комуникацију са свим типовима легитимних политичких партија широм света. Она је наставила да остварује синхронизоване контакте с водећим политичким партијама, било да су на власти било да нису,

како би обезбедила снажан развој међународних односа чак и у случају промене режима. У последњих неколико година КП Кине придаје огроман значај појави нових политичких партија у Европи и проширује контакте са њима, учвршћујући међусобно пријатељство и остварујући позитивне резултате. Новоосноване политичке партије у појединим јужноевропским земљама, нпр. у Италији и Грчкој, након доласка на власт прошириле су сарадњу са КП Кине, сматрајући Кину својеврсним уточиштем и показујући повећану активност и ентузијазам за сарадњу у оквиру иницијативе Појас и пут.

На трећем месту је улога главне политичке партије водеће земље у обезбеђивању јавног добра с кинеским карактеристикама за међународну заједницу. Као владајућа партија водеће социјалистичке земље и највеће земље у развоју, КП Кине је непрекидно била у центру пажње и очекивања међународне заједнице. На пример, бројне земље у развоју надају се да ће из мера које предузима Кина научити како да постигну модернизацију, те да искористе искуства КП Кине у изградњи сопствених партија и да, заједно с њом, развију праведнији и солиднији међународни поредак. У 21. веку, нарочито од међународне финансијске кризе 2008. године, међународна заједница полаже велике наде у бољи развој, очување светског мира и промовисање глобалног управљања које Кина може да пружи. Таква велика очекивања и наде несумњиво су значајна покретачка снага за иновације у теорији политичке партијске дипломатије. Током разних историјских периода КП Кине је увек водила рачуна о томе да ефикасно и правовремено реагује на позив међународне

заједнице, доприносећи јавном добру на међународном плану. Од 18. националног конгреса, КП Кине даје активан допринос међународној заједници користећи кинеску мудрост и решења, остварујући широку сагласност помоћу темељне комуникације, дијалога и усмеравања међународног јавног мњења, повећавајући, самим тим, међународну „меку“ моћ КП Кине.

После 70 година успона и падова, политичка партијска дипломатија с кинеским карактеристикама сада представља ново доба иновација, истраживања и енергичног развоја.

С новог историјског полазишта, међународно деловање КП Кине ће, под централизованим и уједињеним вођством Централног комитета КП Кине, остварити обимније научно планирање на основу сопствених дужности, у потпуности искористити институционалне предности „велике синергије“, отворити нове перспективе и направити пут ка политичкој партијској дипломатији како би што боље и садржајније допринела остваривању два стогодишња циља и кинеског сна о националној обнови.

Shi Xiaohu

Executive Dean of School of International Relations
Beijing International Studies University
Beijing (PR China)

Political Party Diplomacy with Chinese Characteristics in Seven Decades since Founding of PRC: Innovations in Practice and Theory

Summary

Since the founding of the People's Republic of China, the Communist Party of China has found itself in a complicated international situation and arduous development tasks. The CPC has steadily promoted its foreign exchanges in the process of inheritance and development. It has achieved leaps in practice of the theoretical innovations in party to party diplomacy with Chinese characteristics, which contributed significantly to the central missions of the Party and the nation, as well as the overall strategy of the state diplomacy. Starting at a new historical phase, it is crucial to summarize the experience of the practical and theoretical innovations in party to party diplomacy with Chinese characteristics. It is also of great importance to discover the basic logic and principles therein. All of which would provide practical significance for promoting a benign interaction between the practice and theory of party to party diplomacy, and make greater contribution.

Keywords: Party diplomacy with Chinese characteristics; Innovations in Practice and Theory; historical contribution

Shi Xiaohu^[1]

Executive Dean of School of International Relations
Beijing International Studies University
Beijing (PR China)

UDK 329(510)

327(510)

Technical report

Received 09/06/2021

Accepted 21/06/2021

doi: 10.5937/napredak2-32684

Political Party Diplomacy with Chinese Characteristics in Seven Decades since Founding of PRC: Innovations in Practice and Theory

Summary: Since the founding of the People's Republic of China, the Communist Party of China has found itself in a complicated international situation and arduous development tasks. The CPC has steadily promoted its foreign exchanges in the process of inheritance and development. It has achieved leaps in practice of the theoretical innovations in party to party diplomacy with Chinese characteristics, which contributed significantly to the central missions of the Party and the nation, as well as the overall strategy of the state diplomacy. Starting at a new historical phase, it is crucial to summarize the experience of the practical and theoretical innovations in party to party diplomacy with Chinese characteristics. It is also of great importance to discover the basic logic and principles therein. All of which would provide practical significance for promoting a benign interaction between the practice and theory of party to party diplomacy, and make greater contribution.

Keywords: Party diplomacy with Chinese characteristics; Innovations in Practice and Theory; historical contribution

---

Since the founding of the People's Republic of China (PRC), the exchanges between the Communist Party of China (CPC), the ruling party, and foreign political parties naturally evolved into political party diplomacy. Over the past 70 years, in pursuing political party diplomacy with Chinese characteristics, we have fully grasped the historical mission, roles

and positions, endeavored to make explorations in practices, made improvements by reviewing experience, made adjustments and innovations as well as realized the sublimation of theory. Carrying out in-depth research on innovations of practice and theory of political party diplomacy with Chinese characteristics as well as their interactions is conducive to planning new

---

[1] shixiaohu@bisu.edu.cn

developments and breaking new grounds for political party diplomacy in the new era.

Great Leaps in Practices: Historical Perspectives

For the past 70 years, the CPC, the ruling party of a socialist country, with its composure, broad-mindedness and international vision, has fully understood the international situation and tasks of different historical periods. Based on the strategy of major country diplomacy with Chinese characteristics, the CPC designed political party diplomacy from an overall and long-term perspective, explored to pursue great development of political party diplomacy following the logic of history and trend of the times, pushed for three major leaps of political party diplomacy and gradually formed the current landscape of political party diplomacy.

First, the fraternal relationship between the CPC and other communist parties as well as working-class political parties from other countries has gradually developed into a normal relationship. After the founding of the PRC, the CPC decided to take the side of the Soviet Union-led socialist camp in light of the international circumstances at that time. In the 1960s and 1970s, the CPC encountered setbacks in its relations with communist parties of some countries and saw a severe shrinking of numbers of political parties willing to have contact with it. Since the Third Plenary Session of the Eleventh Central Committee of the CPC, the CPC has continuously

emancipated its mind and gradually sought to normalize its contact with communist parties and workers' parties of other countries in its practice, and resumed relations with communist parties from regions including Europe, West Asia, North Africa and Latin America and gradually adjusted its relations with communist parties of some Southeast Asian countries. After the collapse of the Soviet Union and the upheaval in Eastern Europe, the CPC quickly established contact and maintained normal engagement with the newly established communist parties and renamed left-wing parties of the former Eastern European countries. At present, in dealing with the party-to-party relations with progressive forces such as communist parties and workers' parties, the CPC prioritizes the consistency or similarity of nature, ideas and goals and seeks to broaden consensus, as well as in practice emphasizing safeguarding national interests and security.

Second, the CPC started to establish friendly relations with legitimate political parties of all countries instead of constraining its engagement to communist parties or workers' parties only. For a long time after the founding of the CPC, it only had contact with communist or workers' parties. After the founding of the PRC, there were only sporadic interactions with socialist parties of developing countries. With the international situation evolving, from 1977 the CPC started to establish contact with nationalist democratic parties. Since 1981, the CPC has gradually expanded its exchanges and cooperation with socialist parties of developed countries through establishing connections with

Shi Xiaohu

Political Party Diplomacy with Chinese Characteristics
in Seven Decades since Founding of PRC: Innovations
in Practice and Theory

French Socialist Party. Since the 21st century, the CPC has also established relations with different types of emerging political parties in European countries in accordance with new changes of political party politics abroad. Up till now, the CPC has maintained frequent contact with over 600 political parties and political organizations from over 160 countries. An all-round, wide-range and multi-tiered new landscape of political party diplomacy has taken shape. The CPC now has an ever-widening “friends’ circle” covering political parties both in and out of government, government organs and civil society organizations.

Third, the CPC is now giving equal importance to both bilateral exchanges and multilateral ones. After the founding of the PRC, learning the lessons from the just-dissolved Third International, the CPC didn’t join the Soviet Union-led Communist Party-Workers’ Party Intelligence Bureau. Bilateral exchanges were the mainstream foreign exchanges back then. In the mid-1980s, the CPC began to establish contact with the Socialist International and started the process of multilateral exchanges with political parties. After the end of the Cold War, the CPC gradually increased its contact with regional and international political parties and organizations. In the mid-1980s, the CPC began exploring to establish contact with center-right political parties in Europe. Entering the 21st century, the CPC has maintained regular contact with the European Socialist Party, the European People’s Party, the European Left Party, the European Green Party, the Permanent Conference of Political Parties of Latin America

and the Caribbean, the São Paulo Forum and the African Political Parties Council. In 2017, the CPC in Dialogue with World Political Parties: High-Level Meeting was held in Beijing and gradually institutionalized.

Innovations on Theory: Historical Evolution

The CPC has always attached great importance to developing theory and has continuously strengthened the theoretical exploration of exchanges with foreign political parties. Before the founding of the PRC, through the contact and exchanges with the Communist Party of the Soviet Union and the Communist International, the CPC had initially formed some understandings and principles for dealing with its relationship with fraternal parties.

After the founding of the PRC, the CPC introduced the guiding principles in handling political party diplomacy featuring independence, complete equality, mutual respect and noninterference in each other’s internal affairs, which were formed during the period of revolutionary struggle. It stresses that every political party has the right to decide its own affairs and opposes blindly copying other countries’ experiences. It advocates that all political parties, be they big or small, strong or weak, should be equal. It advocates that political parties of different natures should have mutual tolerance, seek common grounds while reserving differences and conduct cooperation without interfering each

other's internal affairs. It stresses that we should attach importance to proletarian internationalism and international cooperation, and also opposes undermining the legitimate rights and interests of other political parties for the interests of one single country or party.

Since the Third Plenary Session of the Eleventh Central Committee of the CPC, the CPC has seized the momentum of historical development, and explored to work with world political parties to establish a new type of party-to-party relations featuring independence, complete equality, mutual respect and non-interference in each other's internal affairs, contributing to solidifying and sustaining party-to-party relations and state-to-state relations. Besides, the CPC has put forward important guiding principles for major theoretical and practical issues including how to deal with historical legacies in party-to-party relations, how to transcend differences of ideology, how to properly deal with party-to-party and state-to-state relations. At the turn of the 21st century, the CPC put forward the guidelines for the trans-century development of CPC's international work, pointing the directions for advancing political party diplomacy. On that basis, the CPC gradually made clear the position of political party diplomacy, which is not only an indispensable front of CPC's undertakings, but also an important component of China's overall diplomacy. In light of the development of the situation, the CPC further proposed that we should strive to make political party diplomacy an important channel for China to develop its foreign

relations, an important window for displaying the good international image of the CPC, an important platform for officials to observe and study the world, as well as an important channel to draw from other countries' experiences and serve the decision-making of the Central Committee.

Since the 18th CPC National Congress, guided by Xi Jinping Thought on Socialism with Chinese Characteristics for a New Era and Xi Jinping Thought on Diplomacy, political party diplomacy has entered a new era in developing theory. Xi Jinping personally participates in guiding CPC's international work and puts forward the general requirements of focusing on political parties, research, connections and image. He proposes that political parties from different countries need to enhance mutual trust, strengthen communication and coordination and explore to build a new type of party-to-party relations featuring seeking common grounds while reserving differences, mutual respect and mutual learning on the basis of a new type of international relations as well as build up a network for political parties to exchange and cooperate in various forms and at different levels. He makes clear that the CPC will never "import" foreign models nor "export" Chinese model, not to mention ask other countries to "replicate" China's practices. Besides, the CPC follows the change of the situation and proposes to build a trinity layout combining political party diplomacy, public diplomacy and civil society diplomacy as well as a mechanism with "great synergy" for political party diplomacy so as to enhance its contribution to the overall national diplomacy.

Innovations on Theory: Prominent Features

First, the CPC has inherited and developed Marxist party-to-party relations. After the founding of the PRC, the CPC creatively combined the basic principles of Marxist party-to-party relations with the situation of China and the CPC, and advocated equality and mutual respect. It opposed the abnormal relations between the “superior party” and the “subordinate party” in the International Communist Movement and emphasized the principles of independence and non-interference in the internal affairs of political parties of other countries. Besides, the CPC creatively enriched and improved Marxist party-to-party relations in light of the changes of the international situation and the theme of the times, making it more modern and scientific, in particular, it broke ideological stereotypes, expanded the diversity of its connections, proposed the principles of complete equality, mutual respect and seeking common grounds while reserving differences in its contacts with all legitimate political parties so that it can better conduct party-to-party exchanges.

Second, the CPC highly responds to the call of the times. In different historical periods, the CPC is always good at grasping the trend of the world and theme of the times, enriching the connotation of political party diplomacy constantly in line with the development and changes of the situation, guiding the practice of political party diplomacy and achieving good results. Since the outbreak

of international financial crisis in 2008, based on the common pursuit of development and better governance as well as the trend of the times where developing countries generally “look eastward”, the CPC has given more prominence to exchange and mutual learning, enhancing the experience exchanges and sharing on party and state governance so as to enhance the capacity of political parties of other countries to govern. Since the 18th CPC National Congress, the political party diplomacy community has been acting firmly in maintaining political integrity, thinking in terms of the big picture, following the leadership core, and keeping in alignment with the central Party leadership and having full confidence in the path, theory, system, and culture of socialism with Chinese characteristics as well as upholding the authority of General Secretary Xi Jinping and the CPC Central Committee. Guided by Xi Jinping Thought on Diplomacy, new prospects and new achievements are constantly being made.

Third, the top leader of the party has always guided innovations on theory. The top leaders of a political party are the most important practitioner and promoter of political party diplomacy, for they not only participate in and guide political party diplomacy but also lead theoretical innovations. The top leaders of the CPC are good at summarizing the experience and lessons of political party diplomacy in the turning point of history to advance the development of theory; good at planning the new layout of political party diplomacy in grasping the tide of the times and strengthening the top-level design of diplomacy;

good at addressing the realistic problems in responding to the concerns of the international community and improving the international image of the CPC. Since the 18th CPC National Congress, Xi Jinping attached great importance to the theoretical innovations on political party diplomacy and proposed the theory on political party diplomacy with distinctive features of the times and Chinese characteristics, providing theoretical support for political party diplomacy to better serve the Chinese wisdom and Chinese solutions. In 2017, Xi Jinping further illustrated in his keynote address at the opening session of the CPC in Dialogue with World Political Parties: High-Level Meeting the connotations of a community with a shared future for humanity and ways to build it. He advocated that, on the basis of a new type of state-to-state relations, we should build a new type of party-to-party relations featuring seeking common grounds while reserving differences, mutual respect and mutual learning, ushering a new stage for political party diplomacy for the new era.

Four, innovations on practice and theory complement each other. Over the past 70 years, in the process of advancing political party diplomacy, the CPC has always been goal-oriented, process-oriented and problem-oriented, and has upheld the correct perspectives on the history, the big-picture and its own roles. It has been good at summarizing experience and lessons as well as grasping the trend of development in a historical view, thus promoting the sustainable development of political party diplomacy. In different historical

periods, the CPC has always been exploring the development rules of political party diplomacy, summarizing the useful experiences of party-to-party exchanges, carrying out self-innovation and self-improvement and realizing the sublimation of theory. The interactions of innovations on practice and theory lead to an ever-widening path of political party diplomacy with Chinese characteristics and a bright prospect.

Innovations on Theory: Important Historical Contribution

First, creating a favorable international environment and safeguarding national sovereignty, security and development interests. On October 1, 1949, the CPC, which had just been declared in power, undertook the historical task of seeking happiness for the Chinese people and rejuvenation for the Chinese nation. In the face of the treacherous international situation with sudden and perplexing changes and the complicated relations between major countries, the CPC needs to make a greater number of closer friends, make great efforts to open up a new prospect of foreign relations and create a favorable external environment. When China's foreign exchanges are at a low ebb, political party diplomacy, through engaging with politicians and leaders of major countries and key countries, can expand the coverage of international exchanges and gradually promote the turnaround of the external environment. In a relatively favorable international environment, the CPC needs to consolidate the groundwork,

continue to expand its global “friend circle”, contribute to the consolidation and expansion of China’s important strategic opportunities. Since the 21st century, in dealing with issue concerning core interests like Taiwan-related, Tibet-related and Xinjiang-related issues, DPRK nuclear issue, the reform of the UN Security Council, South China Sea issue and China-US trade frictions, political party diplomacy has also played its advantages for it is about dealing with people. It can engage in a forward-looking manner through the whole process, thus earnestly safeguarding the national interests.

Second, rising above ideological differences, to achieve the sound development of state-to-state relations. At the beginning of the founding of the PRC, influenced by the strong ideological mentality, the CPC tended to determine whether to have close or distant relations based on the system of a country and the nature of the political party. Such self-limitations had its necessity in a particular historical period, but it will also inevitably bring about negative effects. With the developments of international situation and China’s integration into the world, the CPC has gradually dimmed the influence of ideologies in conducting foreign contacts, enhanced its exchanges with all kinds of legitimate political parties of all countries. It also further realized the synchronized exchanges with mainstream political parties both in and out of government so as to ensure the sound development of state-to-state relations even in scenarios of regime change. In recent years, the CPC has attached

great importance to the emergence of new political parties in Europe and has increased its contact with them, enhancing the mutual friendship and achieving positive results. The emerging political parties in some southern European countries such as Italy and Greece, after their coming into power, enhanced their cooperation with the CPC, regarded China as and haven been more active and enthusiastic in the Belt and Road cooperation.

Third, playing the role of a major political party of a major country to provide public goods with Chinese characteristics for the international community. As the governing party of a major socialist country and the biggest developing country, the CPC has always been given high attention and anticipation by the international community. For example, many developing countries hope to learn from China’s measures to realize modernization and draw from the CPC’s experiences of party building as well as to develop the international order towards greater justice and fairness together with the CPC. In the 21st century, especially since the outbreak of international financial crisis in 2008, the international community has given greater hope to China for its greater contribution to advancing development, safeguarding world peace and promoting global governance. The high anticipation and expectation is undoubtedly an important driving force for the innovations on theories of political party diplomacy. In different periods of history, the CPC has always paid great attention to responding to the call of the international community and has provided effective international public good in a timely

manner. Since the 18th CPC National Congress, the CPC has been active in contributing Chinese wisdom and Chinese solutions to the international community, pulling extensive consensus through in-depth exchanges and dialogues, guiding the international public opinion and thus enhancing the international soft power of the CPC.

After 70 years of ups and downs, political party diplomacy with Chinese characteristics is now in a new era of innovation, exploration and vigorous

development. Standing at the new historical starting point, the international work of the CPC will, under the centralized and unified leadership of the CPC Central Committee, have more scientific planning on the basis of its own and duties, give full play its institutional advantages of “great synergy”, open new prospects and break new grounds for political party diplomacy so as to make new and greater contributions for realizing the two centenary goals and the Chinese dream of national rejuvenation.

UDK 329(510)
327(510)
专业论文
投稿 09/06/2021
收稿 21/06/2021
doi: 10.5937/napredak2-32684

新中国成立70年中国特色政党外交实践与理论创新

北京第二外国语学院政党外交学院院长 石晓虎

【内容摘要】新中国成立以来,中国共产党面对纷繁复杂的国际形势和艰巨繁重的发展任务,在继承和发展中稳步推进对外交往工作,实现中国特色政党外交的实践飞跃和理论创新,为服务党和国家中心任务与国家总体外交作出了重大贡献。在新的历史起点,全面深入总结中国特色政党外交的实践与理论创新,探索蕴含其中的基本逻辑和原则,对促进政党外交实践与理论良性互动、不断提升政党外交的贡献有着重要现实意义。

【关键词】中国特色政党外交; 实践与理论创新; 历史贡献

新中国成立后,中国共产党作为执政党,其开展的与国外政党的交往自然而然地演变为政党外交。70年来,中国特色政党外交深刻把握历史使命和角色定位,在实践中不断深化探索,在总结经验

教训中不断提高,在调整中不断创新,实现了理论的持续升华。深入研究中国特色政党外交实践创新与理念创新以及两者的有机互动,有助于在新时代谋划政党外交新发展,开辟政党外交新局面。

历史视野中的中国特色政党外交实践大飞跃

过去70年,中国共产党秉持社会主义国家执政党的宽阔胸怀和国际视野,深刻把握国际形势及不同历史时期的任务,基于中国特色大国外交战略,从全局高度和长远角度谋划政党外交,并在历史前进的逻辑中、在时代发展的潮流中探索政党外交的大发展,推动政党外交大体实现了三次大的飞跃,逐步形成目前的政党外交新格局。

一是与各国共产党和工人阶级政党从“兄弟党”关系逐步发展为正常的政党关系。新中国成立后,中国共产党根据当时的国际环境,决定站在以苏联为首的社会主义阵营一边。20世纪六七十年代,中国共产党与一些国家共产党关系出现波折,其交往对象数量严重萎缩。党的十一届三中全会以后,中国共产党不断解放思想,在实践中逐步探索实现与各国共产党和工人党交往的正常化,先后恢复与欧洲、西亚北非和拉丁美洲等地区共产党的关系,逐步调整与一些东南亚国家共产党的关系。在苏联解体、东欧剧变之后,中国共产党迅速与原东欧地区各国新建共产党或更名后的左翼政党建立联系并保持正常交往。当前,中国共产党在处理与共产党、工人党等进步力量的党际关系时注重突出性质、理念和道路追求的一致性 or 相似性,寻求扩大共识,但在实践中也强调维护国家利益和国家安全。

二是从只同共产党、工人党交往发展到与各国合法政党建立友好

关系。中国共产党成立后很长一段时间只与各国共产党、工人党打交道，新中国成立后零星与发达国家社会党有过交往。随着国际形势的发展变化，中国共产党从1977年起开始与南部非洲、拉丁美洲等地区的民族民主政党建立联系。从1981年起，中国共产党通过与法国社会党建立联系，逐步扩大与发达国家社会党的交往与合作。21世纪以来，中国共产党还根据国外政党政治新变化，与欧洲国家一些新生的不同类型政党建立关系。截至目前，中国共产党与世界上160多个国家的600多个政党和政治组织保持着经常性联系，全方位、宽领域、多层次的政党外交新格局已经形成，中国共产党“朋友圈”党政并蓄、朝野相济、官民兼容，并且还在不断扩大。

三是从双边交往为主逐步发展到双多边并重。新中国成立后，中国共产党吸取刚刚解散的第三国际的教训，没有加入苏联牵头的共产党和工人党情报局，对外交往以双边交往为主。20世纪80年代中期，中国共产党开始与社会党国际建立联系，启动政党多边交往进程。冷战结束后，中国共产党逐步加大与地区和国际政党组织的交往力度。20世纪80年代中期，中国共产党开始探索与欧洲中右翼政党建立联系。21世纪以来，中国共产党还同欧洲社会党、欧洲人民党、欧洲左翼党、欧洲绿党、拉美政党常设大会、圣保罗论坛、非洲政党理事会等保持经常性交往。2017年中国共产党与世界政党高层对话会在北京举办并逐渐机制化。

中国特色政党外交理论创新的历史演进

中国共产党历来重视理论建设，不断加强与国外政党交往的理论探索。新中国成立之前，中国共产党通过与苏联共产党、共产国际等

打交道，初步形成了处理与兄弟党关系的一些认识和原则。

新中国成立后，中国共产党将在革命斗争时期形成的独立自主、完全平等、互相尊重、互不干涉内部事务等原则和精神引入政党外交，强调各党有权自主决定各自事务，反对盲目照搬别国经验；主张各国政党不论大小、强弱一律平等；开始提倡不同性质政党要相互包容，在互不干涉内部事务前提下，也可以求同存异、开展合作；强调重视无产阶级国际主义和国际合作，反对从“一国一党”利益出发，损害其他政党的正当利益。

党的十一届三中全会以来，中国共产党把握历史发展大势，探索与各国政党建立独立自主、完全平等、互相尊重、互不干涉内部事务的新型党际关系，促进党际关系和国家关系更加牢固、更加持久。同时中国共产党就处理党际关系中的一些历史遗留问题、超越意识形态、妥善处理党际关系和国家关系等重大理论和实践问题提出了重要指导原则。世纪之交，中国共产党提出了党的对外工作跨世纪发展的指导方针，指明政党外交发展方向。在此基础上，中国共产党又逐步明确了政党外交的定位——“既是党的事业不可或缺的重要方面，也是我国总体外交的一个重要组成部分”。根据形势发展变化，中国共产党又进一步提出政党外交要努力成为我国对外关系发展的重要途径，努力成为展示党的良好国际形象的重要窗口，努力成为党员领导干部观察和研究世界的重要平台，努力成为借鉴国外经验、为中央决策服务的重要渠道。

党的十八大以来，政党外交以习近平新时代中国特色社会主义思想 and 习近平外交思想为根本遵循和行动指南，迎来理论建设的新时

期。习近平同志亲自参与指导党的对外交往，提出“抓政党、抓调研、抓人脉、抓形象”的总要求，主张不同国家的政党应该增进互信、加强沟通、密切协作，探索在新型国际关系的基础上建立求同存异、相互尊重、互学互鉴的新型政党关系，搭建多种形式、多种层次的国际政党交流合作网络；明确中国共产党不“输入”外国模式，也不“输出”中国模式，更不会要求别国“复制”中国做法。中国共产党还顺应形势变化，提出探索打造政党外交、公共外交、民间外交“三位一体”的工作布局，探讨建立政党外交“大协同”机制，不断提升政党外交对国家总体外交的贡献。

中国特色政党外交理论创新的突出特点

一是继承和发展了马克思主义党际关系。新中国成立后，中国共产党创造性地将马克思主义党际关系基本原则与中国国情党情相结合，主张相互平等、互相尊重；反对国际共运中出现的“上级党”与“下级党”等不正常关系，强调独立自主、不干涉别国政党内部事务。此外，中国共产党根据国际形势的发展变化以及时代主题的转变，创造性地丰富和完善马克思主义党际关系，使之更具时代性、科学性，尤其是打破意识形态窠臼，不断扩大交往主体的多样性，在与各类合法政党交往中均提倡完全平等、相互尊重、求同存异，寻找最大公约数，以更好地开展党际交往。

二是体现了高度的时代性。在不同的历史时期，中国共产党都善于把握世界大势和时代主题，根据形势发展变化不断丰富政党外交内涵，指导政党外交具体实践并取得较好效果。2008年国际金融危机爆发以来，基于谋发展、图治理的共同诉求以及发展中国

家普遍“向东看”的时代潮流，中国共产党在对外交往中更加突出交流互鉴，增进治党治国经验交流，以促进提升各国政党的治理能力。党的十八大以来，政党外交基于自身定位，树牢“四个意识”、坚定“四个自信”、践行“两个维护”，以习近平外交思想为指导，不断开创新局面，取得新成就。

三是党的最高领导人始终引领理论创新。党的最高领导人是政党外交最重要的实践者和推动者，不仅具体参与、指导政党外交，而且亲自引领理论创新。党的最高领导人善于在历史的转折中总结开展政党外交的经验教训，推动理论的大飞跃，善于在把握时代脉搏、加强外交顶层设计时谋划政党外交新布局，善于在回应国际社会关注、提升中国共产党国际形象等方面解决涉及政党外交的现实问题。党的十八大以来，习近平同志高度重视政党外交理论创新，提出了具有鲜明时代特色和中国特色的政党外交理论，为政党外交更好地服务中国智慧、中国方案提供良好理论支撑。如2017年，习近平同志在中国共产党与世界政党高层对话会开幕式主旨讲话中对人类命运共同体内涵以及构建思路做了进一步阐述，提出要在新型国际关系基础上，建立求同存异、相互尊重、互学互鉴的新型政党关系，开启了新时代政党外交工作新境界。

四是实践创新与理论创新相互促进。70年来，中国共产党在推进政党外交过程中兼顾目标导向、过程导向、问题导向，在观察国际形势时坚持正确的历史观、大局观、角色观，善于端起历史的望远镜总结经验教训、把握前进大势，促进了政党外交的可持续发展。在不同历史时期，中国共产党始终不断探索政党外交发展规律，深刻总结党际交往有益经验，进行自我革新、自我提高，实现理论升

华。理论创新与实践创新的相互激荡,使得中国特色政党外交道路越来越宽、前景越来越光明。

中国特色政党外交理论创新的重大历史贡献

一是营造良好国际环境,维护国家主权、安全和发展利益。1949年10月1日,刚刚宣布执政的中国共产党承担了为中国人民谋幸福、为中华民族谋复兴的历史重任。面对波谲云诡的国际形势和错综复杂的大国关系,中国共产党需要多交、广交、深交朋友,努力打开对外关系局面,塑造良好的外部环境。在中国对外交往处于低潮时,政党外交通过做主要大国及重点国家政党政要等工作,扩大国际交往面,逐步促进外部环境的好转;在国际环境相对有利时期,则着力夯实基础工作,持续扩大全球“朋友圈”,促进巩固和延长中国发展的重要战略机遇期。21世纪以来,在应对涉台涉藏涉疆问题、朝鲜核问题、联合国安理会改革、南海问题、中美经贸摩擦等重大核心利益问题上,政党外交也发挥着做人的工作优势,前瞻性介入、全程做工作,切实维护国家利益。

二是超越意识形态差异,实现国家关系稳健发展。新中国成立之初,中国共产党对外交往的意识形态色彩较为浓厚,往往按国家制度和政党属性来决定关系亲疏,这种自我设限在特定历史时期有其必要性,但不可避免也会带来一定消极效应。随着国际形势的发展变化以及中国更多融入世界,中国共产党开始注意淡化对外交往中的意识形态色彩,扩大与各国各类合法政党交往,进而实现与多数国家朝野主流政党同步交往,确保在出现国家政权更替的情况下仍能保持国家关系的良性发展。近年来中国共产党重视

欧洲新兴政党的异军突起之势,加大交往力度,增进相互友谊,起到积极成效。意大利、希腊等部分南欧国家新兴政党上台执政后,无视美国等少数国家对华诋毁,深化与中国共产党合作力度,加强对华战略倚重,参与共建“一带一路”的积极性和热情持续上升。

三是发挥大国大党作用,为国际社会提供中国特色公共产品。作为社会主义大国、最大发展中国家的执政党,中国共产党在执政后始终受到高度国际关注和较多国际期待。如广大发展中国家希望学习借鉴中国实现现代化之策和中国共产党党建经验做法,以及与中国共产党一道推动国际秩序向更加公平公正方向发展等。21世纪尤其是2008年国际金融危机爆发以来,国际社会希冀中国能在促进世界发展、维护世界和平、推动全球治理等方面作出更大贡献。国际社会的高度期待无疑是促进政党外交理论创新的重要动力。在不同历史时期,中国共产党都注意回应国际诉求,及时提供有效的国际公共产品。如党的十八大以来,中国共产党积极向国际社会贡献中国智慧、中国方案,通过深入交流对话凝聚广泛共识,引领国际舆论,提高了中国共产党国际软实力。

中国特色政党外交历经新中国70年风雨历程,当前正处于开拓创新、蓬勃发展的新时期。站在新的历史起点上,党的对外工作将在党中央的集中统一领导下,围绕自身定位和职责加强科学谋划,充分发挥“大协同”的制度优势,不断开创中国特色政党外交新局面,为实现“两个一百年”奋斗目标、实现中华民族伟大复兴的中国梦作出新的更大贡献。